

Stichting Bewonersbelangen Lanengebied/Zuiderveen, Mijndijn Belang
T.a.v. Het bestuur
Zuiderveen 1
9674 HA Winschoten

Datum: Amersfoort, 21 november 2024

Onderwerp: Feitelijke informatievoorziening

Kenmerk: ND20241121

Geacht bestuur,

Nobian heeft al meerdere jaren regelmatig contact met Stichting Bewonersbelangen Lanengebied/Zuiderveen, Mijndijn belang ("de stichting"). Tijdens deze gesprekken komen diverse aspecten van de huidige en voorgenomen zoutwinning bij Heiligerlee en Zuiderveen en de effecten daarvan voor de omgeving aan bod. De gesprekken bieden een goede gelegenheid om kennis te nemen van wat er leeft binnen uw stichting en bij de bewoners die zij vertegenwoordigt. Nobian waardeert uw betrokkenheid en de dialoog.

Wij spannen ons er voor in om deze gesprekken zoveel mogelijk te voeren op basis van feitelijke informatie. Dat is belangrijk voor alle belanghebbenden evenals voor de stichting. Het valt Nobian op dat er in de gesprekken met de stichting met regelmaat gesproken wordt over dezelfde, vaak terugkerende, misverstanden. Vanuit Nobian hechten we veel waarde aan tijdige en feitelijke informatievoorziening. Helaas moeten we constateren dat het nog niet is gelukt om samen met u als stichtingsbestuur tot overeenstemming te komen over een gezamenlijk feitenbasis ten aanzien van onze activiteiten.

Via deze brief willen we een aantal belangrijke punten nogmaals bij u en de betrokkenen bij de stichting onder de aandacht brengen. Per punt geven we een toelichting en waar eventueel relevante informatie te vinden is. We hopen daarmee een bijdrage te kunnen leveren aan het wegnemen van misverstanden.

Veilige en verantwoorde zoutwinning

De techniek van zoutwinning die door Nobian wordt toegepast, is een veilige en beproefde methode. Wij winnen zout door water in ondergrondse zoutlagen te pompen, waardoor het zout oplost en als pekewater naar boven wordt gehaald. Dit proces wordt nauwlettend gemonitord met de modernste technologieën om de stabiliteit van de ondergrond te waarborgen. Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) ziet toe op een veilige en verantwoorde zoutwinning.

Het is belangrijk om te benadrukken dat de cavernes die ontstaan door de methode van zoutwinning zoals Nobian die toepast stabiel zijn. De cavernes worden elke vijf jaar uitgebreid geïnspecteerd met sonarmetingen om hun vorm en grootte nauwkeurig in kaart te brengen, wat bijdraagt aan onze veiligheidsprotocollen. Deze metingen worden nauwkeurig geanalyseerd en gemonitord, onder andere door SodM. Daarnaast wordt de bodemdaling elk jaar gemeten en vergeleken met de prognoses die zijn opgesteld bij het verlenen van de vergunningen.

Misverstanden

Zoals aangegeven ziet Nobian vaker terugkerende misverstanden over onze zoutwinning. Op een aantal willen we graag verder ingaan:

- Uw stichting stelt op onder andere de website, Facebook, in mediaoptredens en tijdens andere gelegenheden, dat de huidige zoutwinning niet veilig zou zijn, schade zou veroorzaken, of niet zou voldoen aan de in de vergunningen gestelde voorwaarden. Dit is onjuist. In reactie op het door de stichting ingediende handhavingsverzoek heeft toezichthouder SodM recent nogmaals bevestigd dat de huidige situatie veilig is. Ook heeft SodM in reactie op dit verzoek geconstateerd dat er geen grond is voor handhavend optreden ten aanzien van de huidige zoutwinning bij Heiligerlee. Meer informatie over dit besluit kunt u vinden op: [Afwijzing handhavingsverzoek zoutwinning Heiligerlee | Brief | Staatstoezicht op de Mijnen \(sodm.nl\)](#). De huidige winning is veilig, veroorzaakt geen schade en vindt plaats binnen de vergunningsvoorwaarden. We willen de stichting vragen de berichtgeving hierover in lijn te brengen met de uitleg van SodM.
- Op uw website stelt de stichting dat er “17 keer meer risico zou zijn op bodemdaling dan in het oorspronkelijke plan” door de huidige ligging en diameter van de cavernes bij Heiligerlee. Nobian kan niet herleiden waarop deze claim is gebaseerd. We zouden graag willen vragen aan de stichting om dit aan Nobian uitgebreider te motiveren.
- Op uw website staat meermaals vermeld, en in diverse mediaoptredens wordt dit door de stichting herhaald, dat de zoutwinning door Nobian ‘schade veroorzaakt aan huizen en gebouwen’. Echter, er is niet vastgesteld dat de zoutwinning door Nobian leidt tot mijnbouwschade of tot schade aan huizen of gebouwen. Ook in de “Brede analyse zoutwinning” van de Provincie Groningen van juli 2024 wordt geconcludeerd dat: “De directe effecten van zoutwinning zijn meermaals onderzocht door diverse kennisinstituten zoals TU Delft, Deltares en TNO. De onderzoeken tonen geen direct verband tussen diepe bodemdaling en schade aan gebouwen.” Zie ook: [Document Provincie Groningen - Bijlage 1 Rapport brede zoutanalyse provincie Groningen - iBabs Publieksporaal](#). Daarnaast heeft de Commissie Mijnbouwschade diverse meldingen over vermeende schade door zoutwinning onderzocht, waarbij is geconcludeerd dat de gemelde schade niet kon zijn veroorzaakt door zoutwinning. Wij willen uw stichting daarom vragen om in uw informatievoorziening vollediger te zijn en melding te maken van deze onderzoeken en de wetenschappelijke consensus dat diepe bodemdaling door de zoutwinning van Nobian met oplosmijnbouw geen schade veroorzaakt aan huizen of gebouwen.
- Mede in het licht van het bovenstaande. Op de website van uw stichting staan diverse foto's van huizen met scheuren in de muren. Een vergelijkende analyse van de betreffende foto's wijst uit dat deze foto's niet zijn genomen in het kader van de zoutwinning. De foto's zijn o.a. overgenomen uit media berichten over de gaswinning. Het komt op Nobian over dat de stichting hier een misleidend beeld probeert te creëren over vermeende schade door zoutwinning. We willen u daarom verzoeken deze foto's aan te passen, of er in elk geval duidelijk bij te vermelden dat de foto's zijn genomen in het kader van het dossier over aardgasschade.
- Op uw website, en ook in andere communicatie, stelt uw stichting dat de zoutwinning door Nobian aardbevingen veroorzaakt en dat er “regelmatig aardbevingen zijn waargenomen”. Dit is onjuist. Nobian heeft een microseismisch meetnetwerk geïnstalleerd dat permanent trillingen van natuurlijke oorsprong of andere activiteiten, zoals zoutmijnbouw, registreert. Bij zoutmijnbouw kunnen microtrillingen geregistreerd worden als gevolg van vallend gesteente of

door een geomechanisch event dat duidt op een beweging langs bestaande breuklijnen of overgangen in de ondergrond. De resultaten daarvan worden op kwartaalbasis gepubliceerd, op onze website en via de Nobian app. Ook worden de rapporten met alle waarnemingen rechtstreeks gedeeld met het KNMI. De stichting refereert aan de gemeten microseismische activiteit als 'aardbevingen'. De bij de zoutwinning gemeten ondergrondse microseismische activiteit wordt echter als minuscuul geclassificeerd, is voor mensen niet voelbaar, en zal geen schade veroorzaken aan huizen of gebouwen. Microseismische activiteit is een permanent gegeven in de ondergrond als gevolg van natuurlijke geologische activiteit. We zouden de stichting willen verzoeken deze informatie te corrigeren en in lijn te brengen met de wetenschappelijk consensus. Uiteraard zal Nobian doorgaan met het permanent meten en het transparant rapporteren.

- Uw stichting vermeldt regelmatig dat Nobian bovengrondse zoutwinlocaties zou willen inplannen in het Babybos. Dit is onjuist. Nobian heeft de afgelopen twee jaar diverse malen en bij diverse informatiemomenten aangegeven dat er geen zoutwinlocaties in het Babybos gepland staan, noch daar zullen worden aangelegd. Dat uw stichting dit blijft benadrukken, vinden wij misleidend en zorgt voor onnodige onrust bij bewoners. Wij willen u verzoeken deze informatie te corrigeren en hierover correct te berichten. Ook tijdens de recente ontwerpessies is aangegeven dat het voor de voorgenomen zoutwinning bij Zuiderveen niet nodig is om zoutwinlocaties aan te leggen in het Babybos.
- Op de Facebookpagina meldde uw stichting op 2 september dat Nobian 'onrust in het gebied' zou veroorzaken ten aanzien van communicatie. In dit geval betrof het de planning van inloopbijeenkomsten. Mede naar aanleiding van overleg met uw stichting zijn de initiële data in een later stadium aangepast om meer rekening te houden met o.a. de schoolvakanties. Nobian hecht zoals bekend veel waarde aan tijdige en correcte informatievoorziening. Om die reden hebben we gepoogd de data zo te plannen dat dit voor de omgeving ook gelegen komt. Voor Nobian voelt het tamelijk gezocht om eerst te vragen om bepaalde data voor inloopavonden aan te passen en daarna via de eigen kanalen Nobian verwijten te maken onrust te veroorzaken in een poging rekening te houden met de wensen uit de omgeving.
- Een laatste punt waarop we in deze brief willen ingaan is het afsluiten van cavernes. Uw stichting stelt op diverse gelegenheden dat Nobian niet zou weten hoe het cavernes moet afsluiten en dat kennis hierover zowel bij Nobian als bij de overheid zou ontbreken. Dit is onjuist. De benadering van Nobian over de wijze van zoutwinning is met een langetermijnvisie en met verantwoordelijkheid naar de omgeving. Hierbij is sprake van een levenscyclus met verschillende fases, die elk hun eigen verloop en aanpak vragen. Zo moeten cavernes na de zoutwinning eerst 'tot rust' komen. Pas daarna wordt een caverne op een verantwoorde manier afgesloten. Nobian heeft in andere gebieden ruime ervaring opgedaan met het hard (definitief) afsluiten van cavernes, zoals in Twente en Denemarken. In aanvulling hierop is de afgelopen jaren uitgebreid extra onderzoek gedaan door het internationale Cavern Closure Consortium (CCC) naar het afsluiten van de cavernes in o.a. Heiligerlee, waaraan enkele van de meest vooraanstaande wetenschappers op dit gebied hebben meegewerkt. Veel van deze wetenschappers waren ook betrokken bij het KEM-17 rapport. Op basis van deze studies is Nobian ervan overtuigd dat hard afsluiten van de cavernes bij Heiligerlee en Zuidwending veilig kan. De resultaten van het CCC liggen op dit moment ter beoordeling bij de toezichthouder. Zodra deze beoordeling is afgerond zal Nobian de omgeving hier verder over informeren. Nobian heeft onlangs nog aanvullende informatie gestuurd over het afsluiten van cavernes aan de Provinciale Staten in Groningen. Zie: [Document Provincie Groningen - Nobian aanvullende informatie redacted - iBabs Publieksportal](#).

Dialogoog en feitelijke informatievoorzienig

Vanuit Nobian zetten we graag de dialoog voort met Stichting Bewonersbelangen Lanengebied/ Zuiderveen, Mijndij Belang, zoals we dat al geruime tijd doen. Via het gebiedsproces Zuiderveen werken we er aan om de omgeving, bewoners, en andere belanghebbenden, daar waar dat kan via een participatieproces te betrekken. Op de website van het gebiedsproces deelt Nobian alle relevante informatie ten aanzien van de voorgenomen zoutwinning bij Zuiderveen. Hier treft u ook ons participatieplan aan, en bijvoorbeeld de uitkomsten van de tekentafelsessies. Meer informatie kunt u vinden op: <https://gebiedsproceszuiderveen.nl/omgeving/belangrijke-documenten>

We begrijpen dat het participatieproces er niet toe zal leiden dat er bij iedereen volledige consensus zal ontstaan over de voorgenomen zoutwinning door Nobian bij Zuiderveen. Dat neemt niet weg dat we ons blijven inzetten voor een goed proces, waarbij uiteraard veiligheid en voldoen aan bestaande wet- en regelgeving vooropstaan. De beoordeling van de veiligheid en de impact van de zoutwinning door Nobian op de diepe ondergrond is een verantwoordelijkheid van de vergunningverlener en de toezichthouder. We spreken daarbij de wens uit dat we hopen dat we met deze brief kunnen helpen om enkele terugkerende misverstanden te duiden, zodat de gesprekken in de toekomst weer meer zullen plaatsvinden vanuit een gezamenlijke feitenbasis. Gezien het belang hiervan zal Nobian een kopie van deze brief sturen aan de omgeving en andere betrokken partijen, zoals de provincie Groningen, SodM, het ministerie van KGG en gemeente Oldambt.

Met vriendelijke groet,

De directie van Nobian